

1 Ekekullen

Ekkullen utgör en gräsbevuxen höjd med två vidkroniga ekar av "sparbankstyp" mitt i Trankärnsdalens odlingslandskap. Betesmarken utgör en rest av områdets gamla naturbetesmarker och kantas i öster av smärre slånbuskage och enstaka aspar. Från höjden kan man se nästan hela Trankärnsdalen och delar av stadsbebyggelsen i söder. Under flyttfåglarnas sträcktider passerar flockar av svanar och gäss över kullen i dalgången. På våren lyser hällarna blått av styvmorsviol och då brukar flockar av trastar och finkar rasta här. Här häckar normalt sånglärka, stare och lövsångare.

2 Nedre Staregården

På den östra större lövkullen finns kulturspåren efter gamla torpmiljöer, två av "Staregårdarna" med grunder, jordkällare samt enstaka aplar och trädgårdsbuskar, som syrén, krusbär och slånbär. Kullen har både lund- och hagmarkskaraktär med inslag av gamla askar, ekar, bokar, lindar och hassel. Örtskiktet är rikligt med vitsippa och skogsbingel.

3 Övre Staregården

Vid torpen i den norra delen kan man hitta vårlök, backlök, storrams, smånunneört och gullviva. Mot norr går en gammal fägata. Även den mindre, västra lövkullen betas och kan uppvisa lämningar av en gammal torpmiljö med bl.a. en stengärdesgård i fyrkant. Här finns flera stenblock och några gamla skogslindar.

Genom fägatan släppte man förr ut djuren på bete

4 Våtmarken och lunden

Den frodiga lunden utgör en sista utlöpare av skogen norr om Trankärnsdalen och domineras av stora ekar och hasselbuketter med ett rikt örtskikt av vitsippor. Det finns även spår av en äldre bosättning i området. Strax väster om lunden och längst in i Trankärnsdalen finns en gräsbevuxen våtmark, som avvattnar sluttningen och skogen längre norrut. Fågelsången i området är intensiv på våren med arter som svartvit flugsnappare, grönsångare, rödstjärt och morkulla. I alskogen vid våtmarken kan man ibland träffa på en stjärtmesflock eller en mindre hackspett.

5 Hällarna och den stormfällda skogen

Strax norr om lunden övergår ädellövskogen i ett stormfällt parti med rödtonade lite trappstegsformade berghällar. I de övre partierna dominerar en, tall och krattek. Området omgärdas och genomskärs av en bitvis välbevarad stengärdesgård. I den östra delen återfinns rikligt med död ved i form av lågor och högstubbar, torrträd av främst gran. Vid en liten bäck finns inslag av al och andra lövträd. Vissa år kan man se mattor av blåsippa nedanför hällarna.

6 Utsiktsplatsen

Där Trankärnslingan ansluter till milspåret och bohusleden blir terrängen kuperad och blockig med lövskogsklädda bergbranter mot Trankärnsdalgången. Härifrån kan man blicka ut över odlingslandskapet och de lövklädda åkerholmarna. Den omgivande lövskogen är högstammig med stort inslag av ek och hassel. Karaktäristiskt på vårkanten är inslagen av svalört och ett massivt vitsippstäck. Ut över odlingsmarken kan man se spelande ringduvor och flygande ormvrårar under våren.

7 Trankärret

Längst i nordost övergår det öppna odlingslandskapet i en våtmark, ett kärr, omgivet av lövsumpskogspartier, ädellövskog, barrblandskog och betade hagmarker. Det är ingen tillfällighet att kärret gett namn åt dalgången och gården.

Svartvit flugsnappare är en flitig sångare som fångar insekter i lövbrynen vid Trankär

Här häckar vissa år ett tranpar, som håller sig väl gömda på själva häckningsplatsen vid kärret, men som gärna går ut och betar på de omgivande öppna fälten. Kärret är delvis öppet och delvis igenvuxet av täta lövsnar med vasspartier. Här kan man ibland även höra eller få syn på hackspettar, stjärtmes och morkulla.

8 Betes- och hagmarken

Strax söder och sydväst om själva trankärret finns en betes- och hagmark, med smärre inslag av lundartad ädellövskog och med stora ekar och en askdunge. Området ligger mellan strandskogen vid kärret och en nordvänd bergsluttning med täta hassel- och kratteksbestånd. Där finns ett stort inslag av död ved, hålträd och lågor. Ställvis är örtskiktet rikt med vårlök, backlök, nagelört, svalört, storrams och vitsippa.

9 Trankärns gård

Gården har gamla anor och beskrivs i 1573-års jordabok. Den tillbyttes från Kronan 1682 av slottsherren på Bohus, major Sven Rank, samma man som grundade Marieberg på 1670-talet. Trankär var torp under Marieberg fram till 1837 då den blev en egen gård. Gården hade en mjölkaffär på Västra gatan som försåg Kungälvborna med mjölk. Nuvarande ladugård byggdes 1947 och gjordes senare om så att där rymdes 60 kor och lika många ungdjur. Mjölproduktionen upphörde 2001. Nu produceras huvudsakligen vallfoder till hästar.

Text: Lars Josefsson, Kåre Ström. Foto: Peter Andreasson, Kåre Ström